

25.09.2017

KÜRESEL BEŞERİ SERMAYE ENDEKSİ

Türkiye Değerlendirmesi

Devran SAVAŞCI
ADANA SANAYİ ODASI

DÜNYA EKONOMİK FORUMU KÜRESEL BEŞERİ SERMAYE ENDEKSİ 2017 RAPORU ANALİZİ

İsviçre'de yerleşik olan Dünya Ekonomik Forumu **2017 Beşeri Sermaye Raporu**'nu yayınladı. Birçok farklı şekilde tanımlanabilen beşeri sermaye kavramı raporda bir ülkedeki bireylerin sahip oldukları ve üretim sürecinde kullanabilecekleri beceri ve yeteneklerin toplamı olarak tanımlanıyor. Raporun genel amacı, eğitim ve istihdamdaki boşlukları, demografik eğilimleri ve yararlanılamayan yetenekleri belirleyerek hükümetlere, iş dünyasına, eğitimcilere ve sivil toplum kuruluşlarına odaklanmaları gereken ve yatırım yapılacak kilit alanları tanıtmaktır.

Rapor analizini, oluşturulan **“Beşeri Sermaye Endeksi”** üzerinden gerçekleştiriyor. Beşeri Sermaye Endeksi temelde **eğitim ve istihdam** olmak üzere iki tema üzerinden ülkeleri puanlamaktadır. Bu temaların amacı ülkelerin, bireylerin yeteneklerini geliştirme ve bireylerin elde ettikleri kabiliyetleri – bilgileri üretken istihdama çevirme yeterliliğini ölçmektir. Beşeri Sermaye Endeksi, ilkökul, lise ve üniversite eğitimi ile işgücüne katılım oranı; işsizlik oranı, eksik işgücü oranı, eğitimin kalitesi gibi göstergeleri kapsamaktadır. Endeks kapsamında oluşturulan yaş grupları raporda (15 altı, 15-24, 25-54, 55-64, 65 ve üstü) ayrı ayrı incelenmektedir. Kullanılan verilerin standart hale getirilmesi ve ağırlıklandırılması rapor kapsamında incelenen 130 ülke arasında karşılaştırma yapma imkânı sağlamaktadır.

Buna ek olarak raporda yer alan 130 ülke için profillemeye çalışması yapılmıştır. Bu profiller sayesinde ülkelerin eğitim ve işgücü dağılımlarını, istihdam ve ekonomik faaliyetin kompozisyonunu, eğitim gördükleri alanlara göre öğrenci sayılarını ve tüm bu göstergelerin yaş gruplarına dağılımlarını görmek mümkün olmaktadır.

Ulusların beşeri sermayelerini ne şekilde geliştirdikleri, uzun vadeli başarılarının önemli bir belirleyicisi olabilmektedir. Bir ülkenin beşeri sermayesi, o ülke insanların sahip olduğu bilgi ve becerilerin küresel ekonomik sistemde değer yaratması olarak ifade edilebilir. İnsan sermayesi yalnızca örgün eğitim ve beceri kazandırma yoluyla tanımlanamamaktadır. Zamanla gelişebilir, kullanımda büyüme gösterebilir ve kullanım ömrü boyunca kullanım eksikliği nedeniyle amortismanına tabi tutulabilir. Bu raporda yer alan Küresel İnsan Sermayesi Endeksi, insan sermayesine sabit kavramlardan ziyade dinamik olarak yaklaşmaktadır.

2017 Küresel Beşeri Sermaye Endeksi, kapasite, etkinlik, geliştirme ve know-how olmak üzere dört tematik boyutta ve beş farklı yaş grubunda 130 ülkenin insan kaynağı potansiyelini ortaya koymaktadır.

TEMEL BULGULAR

- Beşeri sermaye endeksinde bir ülkenin başarılı olarak kabul edilebilmesi için en kötü 0 ve en iyi 100 puan olarak belirlenen ölçütte en az 70 puan alması gerekmektedir. Raporunda değerlendirmeye alınan 130 ülkeden **yalnızca %62'sinin** bu orana ulaşabildiklerini görmekteyiz. Bir diğer ifade ile bu 130 ülkenin %38'i insan kaynaklarını yeterli düzeyde kullanamamaktadırlar.
- Bununla beraber sadece 50 ülke % 60 ile % 70 arasında puan almaktadır. 41 ülke % 50 - % 60 arasında puan alırken, 14 ülke % 50'nin altında kalmıştır.
- Endeks sıralamasında lider olan ülkeler genellikle uzun yıllardan beri eğitime öncelik veren ve ekonominin büyük kısmını farklı alanlardaki beceri yoğun meslek alanlarına yoğunlaşarak özellikle o alanlarda dünya ölçeğinde insan yetiştirmeyi hedefleyen ülkelerdir. Tüm bu ülkelerin en temel

özelliği ise başlıca yüksek gelirli ekonomiler olmalarıdır. Ekonomik anlamda güçlü olmak isteyen ülkelerin eğitim alanında güçlü bir yapı oluşturmaları gerekmektedir.

- Bölgesel düzeyde beşeri sermayesi arasındaki gelişmişlik farkı en düşük olan bölge Kuzey Amerika'dır ve bunu Batı Avrupa, Doğu Avrupa ve Orta Asya, Doğu Asya ve Pasifik, Latin Amerika ve Orta Doğu ile Kuzey Afrika izlemektedir. Farkın en büyük olduğu bölgeler ise Güney Asya ve Sahra altı Afrika'dır.
- Kuzey Amerika'dan ABD 4. sırada Kanada ise 14. sırada yer almaktadır.
- Batı Avrupa'da Kuzey Avrupa ülkeleri Norveç 1, Finlandiya 2, İsviçre 3, Danimarka 5, Almanya 6 ve İsveç 8. sırada yer alıyor. Birleşik Krallık (23), Fransa (26), Hollanda ve Belçika Batı Avrupa'da beşeri sermaye endeksi sıralamasında orta seviyelerde yer alırken Üç Akdeniz ülkesinden Yunanistan (48), Portekiz (43) ve İspanya (44) alt sıralara yerleşiyor.
- Doğu Avrupa ve Orta Asya bölgesinden üç ülke sıralamada ilk 20'de yer almaktadır. Bunlar;
Slovenya (9), Estonya (12) ve Rusya Federasyonu (16)
- Çek Cumhuriyeti (22), Ukrayna (24) ve Litvanya (25) % 70 eşiğin üzerinde puan alan Doğu Avrupa ve Orta Asya bölgesinde bulunan başlıca ülkelerden. Bölgede alt sıralarda yer alan Makedonya(67) ve Arnavutluk (85) tüm yaş gruplarında yüksek işsizlik oranı ve eksik istihdam oranlarına sahip.
- Doğu Asya'da, Singapur(11), Japonya(17), ve Kore Cumhuriyeti(27) gibi bölgedeki en iyi performans gösteren ülkeler, beşeri sermaye başarısının küresel kaleleri olarak değerlendirilebilir. Myanmar(89) ve Kamboçya(92) ise bölgede alt sıralarda yer almaktadır.
- Raporda Latin Amerika ve Karayipler' deki en iyi ve en kötü ekonomiler arasındaki mesafenin diğer bölgelere kıyasla daha az olması dikkat çekmektedir. Bu bölgede en iyi performans gösteren iki ülke Arjantin (52) ve Şili (53) 'dir. Bölgenin en büyük iki ekonomisi olan Meksika (69) ve Brezilya (77), Endeksin orta ve alt yarısında bulunan Peru (66) ve Kolombiya (68) ile birlikte yer aldı. Bölgenin alt sıraları Venezuela (94) ve Honduras (101) gibi Orta Amerika ülkelerinden oluşuyor.
- Ortadoğu ve Kuzey Afrika'dan yalnızca İsrail (18), ilk 20'ye girebildi. Birleşik Arap Emirlikleri (45), Bahreyn (47) ve Katar (55) olmak üzere üç körfez ülkesi bölgenin Endeks genelinde orta seviyede puan alan ülkeleri oldu. Bölgenin en büyük ekonomisi Suudi Arabistan (82), en kalabalık olan Mısır'ın (97) önünde yer alıyor. Moritanya (129) ve Yemen (130)'den sonra sıralamanın en altını Cezayir (112), Tunus (115) ve Fas (118) oluşturuyor.
- Güney Asya'dan Sri Lanka (70), Nepal (98), Hindistan (103), Bangladeş (111) ve Pakistan (125) endeks genelinde alt sıralarda yer alıyor. Sri Lanka hariç, diğer ülkeler beşeri sermayelerini geliştirme konusunda % 60 barajına ulaşamamışlardır.
- Endekste en düşük sıralamada Sahra altı ve Afrika ülkeleri yer almaktadır. Ruanda (71), Gana (72), Kamerun (73) ve Mauritius (74) beşeri sermayesinin % 60'ından fazlasını etkili bir biçimde kullanabilmektedirler. Bölgenin ikinci büyük ekonomisi olan Güney Afrika (87), bölgede ortalara doğru yöneliyor. Nijerya (114) alt orta sahada yer alırken Etiyopya (127) ise en düşük performans gösteren ülke oldu.
- Fransa, Yunanistan, İtalya ve Birleşik Arap Emirlikleri gibi yüksek yetenek kapasitesine ve gelişimine sahip ekonomiler için, insan sermayesini Ar-Ge alt endeksine odaklanarak arttırmak mümkündür.

KÜRESEL BEŞERİ SERMAYE ENDEKSİ 2017 RAPORU

İLK 20 ÜLKE DEĞERLENDİRMESİ

Sıra	Ülkeler	Genel Sıralama		Kapasite Endeksi		Etkinlik Endeksi		Gelişim Endeksi		Know-How Endeksi	
		Sıra	Skor	Sıra	Skor	Sıra	Skor	Sıra	Skor	Sıra	Skor
1	Norveç	1	77,12	13	80,46	24	73,18	6	82,63	6	72,22
2	Finlandiya	2	77,07	8	81,05	68	65,09	1	88,51	2	73,62
3	İsviçre	3	76,48	28	76,36	42	69,12	2	84,87	1	75,57
4	Amerika	4	74,84	22	78,18	43	68,72	4	83,45	13	68,18
5	Danimarka	5	74,40	16	79,37	34	71,41	14	78,65	17	68,18
6	Almanya	6	74,30	29	76,33	40	69,60	12	79,38	7	71,96
7	Yeni Zelanda	7	74,14	18	78,92	27	72,76	8	80,38	22	64,50
8	İsveç	8	73,95	31	76,21	39	69,60	16	77,10	3	72,89
9	Slovenya	9	73,33	7	81,10	64	65,90	13	79,21	18	67,10
10	Avusturya	10	73,29	45	73,71	44	68,00	7	81,53	11	69,92
11	Singapur	11	73,28	27	76,45	36	70,52	25	73,62	4	72,52
12	Estonya	12	73,13	10	80,94	28	72,70	18	76,20	26	62,68
13	Hollanda	13	73,07	43	74,09	67	65,37	3	83,60	12	69,22
14	Kanada	14	73,06	15	80,38	32	71,96	22	74,06	20	65,85
15	Belçika	15	72,46	35	75,14	75	63,39	5	82,84	16	68,47
16	Rusya	16	72,16	4	83,19	18	74,33	33	72,97	42	58,14
17	Japonya	17	72,05	9	80,96	62	66,32	23	73,92	19	67,00
18	İsrail	18	71,75	58	70,70	35	70,56	21	74,69	8	71,03
19	İrlanda	19	71,67	34	75,47	78	62,33	10	80,04	15	68,84
20	Avusturalya	20	71,56	20	78,44	63	66,20	9	80,24	29	61,36
21	Türkiye	75	60,33	83	63,70	108	56,63	46	68,59	59	52,39

TÜRKİYE DEĞERLENDİRMESİ

ANAHTAR GÖSTERGELER

Toplam Nüfus (1000)	79,512	Kişi Başı Üretim (USD,)	56,451
Kişi Başı GSYİH (USD)	23.679	Ortalama Aylık Kazanç (USD)	2,021
Ortalama Eğitime Başlama Yaşı	7	Yüksek Vasıflı İşçiler İçin Aylık Ortalama Kazanç (USD)	4,255
Orta Yaş (Yıl)	29	Orta İşçiler İçin Aylık Ortalama Kazanç (USD)	1,484
Sağlıklı Yaşam Beklentisi (Yıl)	66,2	Düşük İşçiler İçin Aylık Ortalama Kazanç (USD)	1,238
Çalışan Nüfus (1000)	53,062	Eğitimde Kamu Harcamaları (% GSYİH)	4.8
İşgücüne Katılma Oranı (%)	52	Sosyal Güvenlik Ve Çalışma Yaşı Üzerine Kamu Harcamaları (% GSYİH)	0.2
İşsizlik Oranı (%)	10,8	Sosyal Güvenlik Ve Emeklilik Yaşı Üzerine Kamu Harcamaları (% GSYİH)	7.0
İstihdam Ve Eğitimde Yer Almayan Gençler (%)	23,09	Emekli Maaş Ödemlerinin Çalışan Nüfusu Kapsama Oranı (%)	27.9

ENDEKS DETAYLARI

Küresel beşeri sermaye endeksinin 2017 baskısında bir önceki yıllara göre analiz yönteminde farklılıklar göze çarpmaktadır. Bir önceki yıllarda değerlendirmeler yalnızca yaş grupları üzerinden yapılırken 2017 yılında 4 temel başlık belirlenmiştir. Bu başlıklar,

1. Eğitim performansının yaş grupları bazında değerlendirildiği kapasite alt endeksi,
2. İstihdam verilerinin değerlendirildiği etkinlik alt endeksi
3. Eğitimin farklı kademelerine kayıt oranlarının ve eğitimde cinsiyet eşitliğinin araştırıldığı gelişim alt endeksi ve
4. İstihdamda bilginin varlığının araştırıldığı know-how alt endeksi

Küresel beşeri sermaye endeksi 2017 raporu Türkiye değerlendirmesine geçmeden önce bir önceki yılların verilerini incelemekte fayda var.

BEŞERİ SERMAYE ENDEKSİ 2015 TÜRKİYE DEĞERLENDİRMESİ

Beşeri Sermaye Endeksinin yaş gruplarını dikkate almadan yaptığı sıralamada Türkiye 124 ülke arasında 68. sırada yer almıştır. Aynı sıralamada ilk üçü Finlandiya, Norveç ve İsviçre oluştururken Yemen sonuncu sırada bulunmaktadır. Yaş grupları arasındaki sıralamaya göre Türkiye;

- 15 yaş altı grup karşılaştırmasında 61.
- 15-24 yaş grubu karşılaştırmasında 50.
- 25-54 yaş grubu karşılaştırmasında 77.
- 55-64 yaş grubu karşılaştırmasında 78. ve
- 60 ve üzeri yaş grubu karşılaştırmasında ise 70. sırada yer almaktadır.

Yaş grupları arasındaki bu kıyaslamadan anlaşılacağı üzere beşeri sermaye bağlamında Türkiye'nin en genç ikinci yaş grubu geri kalan yaş gruplarından daha iyi durumda bulunmaktadır. Bunun temel nedeni ise bu yaş grubundaki yüksek eğitime katılım oranının daha yaşlı kuşaklarla kıyaslandığında daha yüksek olmasıdır. Bununla beraber en genç grubun (15 yaş altı) bir üst yaş grubundan (15-24) Beşeri Sermaye Endeksinde daha geride yer alması raporun Türkiye açısından önemli bulgularından biridir. Raporda bu çarpıcı sonuca ilişkin doğrudan bir açıklama yer almamakla birlikte profil bölümündeki daha detaylı verilere bakıldığında 15 yaş altı grubun eğitimin kalitesi bağlamında 15-24 yaş gurubundaki bireylerden daha geride kaldıkları görülmektedir. Bu bulgu ışığında, şu anda 15 yaşın altında olan bireyler için önlemler alınması gerektiği söylenebilir.

Bölgesel karşılaştırma yapıldığında, Türkiye Avrupa ve Orta Asya bölgesinin Beşeri Sermaye bağlamında en başarısız ülkeleri arasında yer alıyor. 43 ülkenin bulunduğu sıralamada Türkiye 42. ülke konumunda. Bu sıralamaya göre Türkiye'de eğitimde nitelik sorunu kadar nicelik sorunu olduğunu söylemek mümkün olmaktadır.

İncelenen ülkeler gelir düzeyine göre gruplanıp sıralandığında Türkiye üst orta gelir seviyesindeki 31 ülke arasında 18. sırada yer alıyor. Grubun beşeri sermaye bağlamında en başarılı ülkesi Macaristan iken en başarısız ülkesi ise Cezayir olarak rapor edilmiş.

Raporda, Türkiye'nin Beşeri Sermaye Endeksindeki sıralamasına en önemli negatif katkının 25-54 yaş gurubundaki bireylerin düşük işgücüne katılım oranından, en önemli pozitif katkının 15-24 yaş gurubundaki bireylerin üniversite veya meslek liselerine yüksek katılım oranından geldiğine dikkat çekilmiştir.

Türkiye'nin istihdam ve eğitim verilerinin detaylı incelendiği profil bölümüne bakıldığında ilginç bulgulardan birinin öğrencilerin eğitim aldıkları alanlar arası dağılım olduğu görülmektedir. Çalışmada incelenen üniversite mezunlarının üçte birinden fazlasının sosyal bilimler, işletme ve hukuk alanlarında mezun oldukları görülmüyor. İkinci en popüler bölüm, toplam mezun sayısının sadece onda birlik kısmını kapsayan eğitim bilimleri olmuş.

Eğitime katılım oranları bağlamında yaşlı gruplar genç gruplarla karşılaştırıldığında çok büyük farklar olduğu gözlemlenmektedir. Örneğin 15-24 yaş gurubunda üniversite eğitimi alma oranı yüzde 69,4 iken bu oran 65 ve üzeri yaş gurubunda sadece yüzde 5,6 olarak rapor edilmiş. Benzer şekilde 65 ve üzeri yaş gurubunda yüzde 59,2 olan ilköğretim mezun oranı 15 yaş altı bireylere baktığımızda yüzde 95'in üzerinde yer alıyor.

Profil bölümünde eğitim ve istihdam verilerinin yaş gruplarına göre karşılaştırılmasına ek olarak;

İNNOVASYON başlığı altında küme gelişim durumu, üniversite-sanayi AR-GE ortaklığı, yeni bir girişim başlatma kolaylığı vb;

KIRILGANLIK başlığı altında kayıt dışı çalışma, sosyal güvence ağı vb.;

KAMU YATIRIMLARI başlığı altında GSYH'nin eğitim harcamalarına oranı, okulların internet erişimi vb. göstergelere de yer verilmiş.

Her ne kadar bu göstergeler doğrultusunda bir sıralama yapılmamışsa da Türkiye için verilen değerleri sıralamanın en tepesinde bulunan üç ülke (Finlandiya, İsviçre ve Norveç) ortalamalarıyla karşılaştırıldığında çok büyük farklar olduğu görülmektedir. Özellikle kayıt dışı ekonomi bağlamında, sıralamanın tepesindeki üç ülkenin kayıt dışı ekonomi değeri sıfır iken, Türkiye için verilen değer otuzun üzerinde. Öte yandan eğitim harcamalarının GSMH'ye oranı incelendiğinde Türkiye'de yüzde 2,85 olan sayı, sözü geçen üç ülkede ortalama yüzde 6,30. Bu sonuçlar gösteriyor ki beşeri sermaye sıralamasının tepesindeki ülkeler kabaca, Türkiye ile karşılaştırıldıklarında eğitime iki kat daha fazla harcama yapıyorlar. İnternete erişim ve sosyal güvenlik ağları incelendiğinde de benzer bir durum görülüyor. Bu üç ülkedeki internet erişimi ve sosyal güvenlik ağlarına verilen puan Türkiye'den yüzde elli daha yüksek. AR-GE faaliyetlerinde üniversite-sanayi işbirliği değerlendirildiğinde benzer biçimde Türkiye'nin listenin tepesindeki ülkelerin ortalamasının epey altında yer aldığı gözleniyor. Türkiye için verilen not 3,69 iken Finlandiya, Norveç ve İsviçre'nin puanlarının ortalaması 5,15 olmuş. Türkiye'nin bu üç ülkenin ortalama puanlarından daha iyi olduğu tek gösterge ise yeni bir girişim başlatma kolaylığı. Türkiye'nin bu başlık altındaki puanı 79 iken liste başı ülkelerin ortalaması 39,33 olarak verilmiş.

Kaynak: Sabancı Üniversitesi Rekabet Forumu

BEŞERİ SERMAYE ENDEKSİ 2016 TÜRKİYE DEĞERLENDİRMESİ

Bir önceki yıllara karşılaştırıldığında, Arnavutluk, Çin, Endonezya, Birleşik Arap Emirlikleri gibi ülkelerle benzer skorlara sahip Türkiye'nin, listedeki yerini koruduğu görülmektedir. Bununla birlikte, beşeri sermaye skorları yaş grupları itibarıyla değerlendirildiğinde, genç nüfus açısından Türkiye'nin listedeki yeri çok daha iyi durumda.

Buna göre, 15-24 yaş grubu itibarıyla listenin 44. sırasına yükselen Türkiye'nin, 0-14 yaş grubu itibarıyla de 59.sırada olduğu görülmektedir. Yani, aslında eğitilmiş genç nüfus potansiyeliyle Türkiye'nin beşeri sermaye birikimi her geçen gün daha iyi düzeye doğru gidiyor. Öte yandan, Türkiye'nin skorlarını aşağıya çeken, yani listenin daha alt sıralarında yer almasına neden olan unsur, göreceli daha düşük eğitim düzeylerine sahip yetişkin nüfus. Dolayısıyla bu göstergeler, Türkiye'nin genç nüfus potansiyelinin neden çok önemli olduğunu ve eğitime neden daha fazla yatırım yapmamız gerektiğini bize bir kez daha gösteriyor.

BEŞERİ SERMAYE ENDEKSİ 2017 TÜRKİYE DEĞERLENDİRMESİ

KAPASİTE

Eğitilmiş bir nüfus yeni teknolojilere uyum sağlama, inovatif ürün ve hizmet üretme ve küresel düzeyde rekabet edebilme açısından büyük öneme sahiptir. Beşeri sermaye endeksi de bir ülkenin 5 farklı yaş grubunda ve eğitimin farklı kademelerindeki bireylerin temel okuma-yazma ve aritmetik bilgisini ve öğrencilerin başarı oranlarını ölçerek o ülkenin eğitim yatırımlarının kapasitesini ortaya koymayı hedeflemektedir. Bu bölümde 4 kriter yer almaktadır. Bunlar;

Okur Yazarlık ve Matematik Yeteneği, İlköğretim Başarı Oranı, Ortaöğretim Başarı Oranı ve Yükseköğretim Başarı Oranı' dır.

Türkiye Bu endekste 63,7 puanla 83. Sırada yer almaktadır. Beşeri sermaye Endeksi sıralamasında en üstte yer alan ülkelerin kapasite alt endekslerini incelediğimizde Türkiye'nin bu kriterde çok gerilerde olduğunu söyleyebiliriz. Beşeri sermaye endeksinde ilk üçte yer alan Norveç'in kapasite alt endeksindeki puanı 80,5, Finlandiya'nın 81,1 ve İsviçre'nin 76,4'tür. Bu ülkelerin küresel rekabet endeksinde de en üst sıralarda yer aldığını düşündüğümüzde Türkiye'nin eğitim kalitesini yükseltmek adına ciddi yatırımlar yapması gerektiğini söyleyebiliriz.

KRİTER	0-14 YAŞ		15-24 YAŞ		25-54 YAŞ		55-64 YAŞ		65+ YAŞ	
	SIRA	SKOR	SIRA	SKOR	SIRA	SKOR	SIRA	SKOR	SIRA	SKOR
Okur Yazarlık ve Matematik Yeteneği			48	99,5	28	98,7	52	88,4	45	78,0
İlköğretim Başarı Oranı			90	93,8	88	90,6	81	81,1	84	59,2
Ortaöğretim Başarı Oranı			88	58,0	87	48,9	94	29,0	92	16,7
Yükseköğretim Başarı Oranı					77	12,2	77	89,0	74	5,6

ETKİNLİK ENDEKSİ

Formal eğitimin ötesinde, insan kaynağının yetkinliği işyerinde öğrenme, mesleki eğitim ve meslektaşlar arasında bilgi paylaşımı yoluyla da geliştirebilir. Etkinlik alt endeksi de aşağıda yer alan bileşenler yardımıyla bir ülkenin istihdam performansını ölçerek ülkenin istihdam anlamında eksikliklerini ortaya koymayı hedeflemektedir.

İş gücüne katılma oranı: Çalışmak ya da iş aramak suretiyle, ilgili yaş grubunun işgücü piyasasında aktif olarak yer alan nüfus yüzdesini göstermektedir.

İstihdamda Cinsiyet Eşitliği: İlgili yaş grubundaki kadınların işgücüne katılma oranının erkeklere oranını gösterir. 1 puana eşit değer cinsiyet eşitliğini gösterirken 1 puandan düşük bir değer, erkekler lehine bir eşitsizliği belirtir.

İşsizlik Oranı: İlgili yaş grubundaki tüm bireyler arasında çalışmayan bireylerinin oranını gösterir.

Eksik İstihdam Oranı: İlgili yaş grubunda istihdam edilenler arasında fırsat verildiğinde, ilave saat çalışmaya istekli olan bireylerin oranını gösterir. Mevcut istihdamına ek olarak başka bir işte çalışmak, mevcut işini daha fazla mesai saati gerektiren başka bir işle değiştirmek veya mevcut işinin çalışma saatlerini artırmak isteyen kişileri kapsar.

Türkiye bu alt endekste 56,6 puan ile 108. sırada almaktadır.

Aşağıda yer alan grafik incelendiğinde ve Türkiye'nin genç nüfusu göz önünde bulundurulduğunda ülkemizde istihdam başlığında ciddi anlamda problemler olduğunu söyleyebiliriz. Türkiye 15-24 ve 24-54 yaş aralığındaki nüfusun istihdamında son sıralarda yer almaktadır. Özellikle kadın ve genç nüfusun işgücüne katılımındaki eksiklik ülkemizin istihdamdaki en temel sorunudur. Bu grubun istihdama kazandırılmaması üretimde ciddi kayıplara neden olacak bu da doğrudan milli gelire yansacaktır.

İstihdam başlığı eğitim başlığınının ayrı olarak düşünülemez. Bir ülkenin eğitim düzeyinin ve kalitesinin düşük olması nitelikli iş gücü yaratılması önünde büyük bir engeldir. Bu sebeple öncelikle eğitim başlığında yatırımlar yapılmalı, ardından iş piyasası koşulları gerekli yasal düzenlemelerle iyileştirilmeli ve üretimde verimlilik sağlanmalıdır.

KRİTER	0-14 YAŞ		15-24 YAŞ		25-54 YAŞ		55-64 YAŞ		65+ YAŞ	
	SIRA	SKOR	SIRA	SKOR	SIRA	SKOR	SIRA	SKOR	SIRA	SKOR
İş Gücüne Katılma Oranı			74	41,8	120	64,2	126	32,8	87	11,5
İstihdamda Cinsiyet Eşitliği			109	56,0 (0,56)	117	46,2 (0,46)	116	35,2 (0,36)	110	27,7 (0,28)
İşsizlik Oranı			84	35,1	95	48,6	87	57,2	81	72,9
Eksik İstihdam Oranı			7	86,5	12	78,4	12	81,6	7	92,7

GELİŞİM ENDEKSİ

Gelişim alt endeksi, gelecek nesil işgücünün örgün eğitim yoluyla iyileştirilmesi ve sürekliliğinin sağlanması ile ilgilidir. Bu alt endekste aşağıdaki bileşenlerde ölçümler ve değerlendirmeler yapılarak bir ülkenin işgücünün gelişimi izlenmeye ve bu konuda bir projeksiyon oluşturulmaya çalışılmıştır.

İlköğretime Kayıt Oranı: İlköğretim çağında bulunup bu kademedeki kurumlara kayıt yaptıran bireylerin oranını gösterir.

İlköğretimin Kalitesi: “Ülkenizde ilk ve ortaöğretim kurumlarının kalitesini nasıl değerlendirirsiniz?” sorusuna verilen yanıtların sonucunu içerir. (1=çok kötü, 7= çok iyi)

Ortaöğretime Kayıt Oranı: Ortaöğretim çağında bulunup bu kademedeki kurumlara kayıt yaptıran bireylerin oranını gösterir.

Ortaöğretimde Cinsiyet Eşitliği: Ortaöğretim çağındaki kadınların aynı çağıdaki erkeklere göre okullaşma oranını gösterir. 1 puana eşit değer cinsiyet eşitliğini gösterirken 1 puandan düşük bir değer, erkekler lehine bir eşitsizliği belirtir.

Mesleki Eğitim Kayıt Oranı: Orta ve üst öğretimdeki teknik ve mesleki eğitim kurumlarına kayıt yüzdesini gösterir.

Yükseköğretim Kayıt Oranı: Lise eğitimini tamamlayanlar arasında yükseköğretime kayıt olanların oranını ifade etmektedir.

Mezunların Beceri Çeşitliliği: Bir ülkedeki yeni üniversite mezunlarının çalışma alanlarının çeşitliliğini gösterir.

Eğitim Sisteminin Kalitesi: “Ülkenizdeki eğitim sistemi rekabetçi bir ülkenin ihtiyaçlarını ne ölçüde karşılıyor? “ sorusuna verilen yanıtların sonucunu göstermektedir. (1= hiç karşılamıyor, 7= çok iyi karşılıyor)

Personel Eğitiminin Kapasitesi: “Ülkenizdeki işletmeler eğitim ve çalışan gelişimine ne ölçüde yatırım yapıyor?” sorusuna verilen yanıtların sonucunu göstermektedir. (1= hiç yapmıyor, 7= büyük ölçüde)

Ülkemiz bu alt endekste 68,6 puanla 46. sırada yer almaktadır. Bu alt endekste puanımız diğer alt endeksler ile kıyaslandığında daha iyi bir performans sergilese de gelişmiş ve rekabetçi ekonomilerin çok gerisinde olduğumuzu söyleyebiliriz. Finlandiya bu başlıkta 88,5 puan ile 1. sırada yer alırken, İsviçre 84,9 puanla 2. sırada yer almaktadır. Bu endeksin değerlendirmelerinde genellikle eğitim kalitesi ve seviyesini ölçecek kriterler kullanıldığı düşünüldüğünde bir ülkenin beşeri sermayesinin gelişimine pozitif yönlü katkı sağlayacak en büyük etkenin eğitim olduğunu söylemek mümkün olur.

KRİTER	0-14 YAŞ		15-24 YAŞ		25-54 YAŞ		55-64 YAŞ		65+ YAŞ	
	SIRA	SKOR	SIRA	SKOR	SIRA	SKOR	SIRA	SKOR	SIRA	SKOR
İlköğretime Kayıt Oranı	91	93,2								
İlköğretimin Kalitesi	95	35,6								
Ortaöğretime Kayıt Oranı	43	92,1								
Ortaöğretimde Cinsiyet Eşitliği	98	98,6 (1,0)								
Mesleki Eğitim Kayıt Oranı			29	45,4						
Yükseköğretim Kayıt Oranı			7	86,3						
Mezunların Beceri Çeşitliliği			78	87,8						
Eğitim Sisteminin Kalitesi			96	36,3						
Personel Eğitiminin Kapasitesi					96	42,0				

KNOW-HOW ENDEKSİ

Bu endeks aşağıda açıklanan bileşenleri kullanarak bir ülkenin üretken bilgisini ölçmeye çalışır.

Yüksek Vasıflı İstihdam Payı: Toplam istihdam içinde yüksek seviyede eğitim gerektiren mesleklerde istihdam edilenlerin oranını gösterir.

Orta Vasıflı İstihdam Payı: Toplam istihdam içinde en az lise eğitimi gerektiren mesleklerde istihdam edilen bireylerin oranını gösterir.

Ekonomik Karmaşıklık: Bir ülkedeki üretimin ne kadar bilgi ve yetkinlik kullanılarak oluşturulduğunu gösterir, ülkedeki işgücünün üretken bilgi ve becerilerini ölçer.

Vasıflı Çalışanların Mevcudiyeti: “ Ülkemizde işletmelerin ihtiyaç duydukları yetkinlik be beceriye sahip çalışan bulma kolaylığı nedir?” sorusuna verilen yanıtların sonucunu gösterir. (1=çok zor, 7=çok kolay)

Ülkemiz bu endekste 52,4 puanla 59. sırada yer almaktadır.

Özellikle yüksek vasıflı bireylerin istihdamdaki oranının düşük olması ülkemizin bu anlamda da dünya ortalamasının altında kalmasına neden olmuştur.

KRİTER	0-14 YAŞ		15-24 YAŞ		25-54 YAŞ		55-64 YAŞ		65+ YAŞ	
	SIRA	SKOR	SIRA	SKOR	SIRA	SKOR	SIRA	SKOR	SIRA	SKOR
Yüksek Vasıflı İstihdam Payı					70	20,0				
Orta Vasıflı İstihdam Payı					86	84,9				
Ekonomik Karmaşıklık					39	57,0				
Vasıflı Çalışanların Mevcudiyeti					85	47,6				